

VLADA CRNE GORE

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA

DIREKTORAT ZA UPRAVNE POSLOVE, DRŽAVLJANSTVO I STRANCE

**IZVJEŠTAJ O RADU KOORDINACIONOG TIJELA ZA VRŠENJE NADZORA NAD
SPROVOĐENJEM ODLUKE O ODOBRAVANJU PRIVREMENE ZAŠTITE LICIMA IZ
UKRAJINE**

Decembar 2023. godine

I Uvod

Vlada Crne Gore je na osnovu člana 92 stav 4 Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca („Sl.list Crne Gore“, br. 20/2017 i 3/2019), u cilju rješavanja statusa lica iz Ukrajine koja su, sa početkom ukrajinske krize, pristizala u Crnu Goru, na sjednici Vlade održanoj 10.marta 2022. godine, donijela Odluku o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine („Sl.list Crne Gore“, br. 26/22 od 11.marta 2022. godine).

Navedenom Odlukom odobrena je privremena zaštita u trajanju od jedne godine državljanima Ukrajine, licima bez državljanstva kojima je posljednje boravište bilo u Ukrajini i licima kojima je Ukrajina odobrila međunarodnu zaštitu, a koja se ne mogu vratiti u Ukrajinu koju su bili prisiljeni da napuste zbog oružanih sukoba, odnosno u zemlju porijekla.

Imajući u vidu da je rok po prethodno donešenoj Odluci istekao 10. marta 2023. godine, a s obzirom na prilike da oružani sukobi u Ukrajini još uvijek traju i da se, iz tih razloga, lica kojima je odobrena privremena zaštita u Crnoj Gori, nisu mogla vratiti u Ukrajinu, kao i da se lica koja zakonito borave u Crnoj Gori po osnovu odobrenog privremenog boravka u skladu sa Zakonom o strancima („Službeni list CG“, br. 12/18, 3/19 i 86/22), koja nemaju mogućnost daljeg produženja ovog boravka, ne mogu vratiti u Ukrajinu, to je saglasno članu 93 stav 3 Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca predloženo da se privremena zaštita produži za još godinu, po kojem osnovu je donešena Odluka o izmjeni i dopunama Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine („Sl.list Crne Gore“, br. 19/23).

Članom 4 stav 1 Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine propisano je da radi nadzora nad sprovođenjem ove odluke Vlada Crne Gore obrazuje Koordinaciono tijelo, koje čine predstavnici organa državne uprave nadležnih za unutrašnje poslove, vanjske poslove, poslove finansija, rada, socijalnog staranja i zdravlja. Stavom 2 istog člana propisano je da Koordinaciono tijelo može ostvariti saradnju sa međunarodnim organizacijama i Crvenim Krstom Crne Gore, dok je stavom 3 istog člana propisano da Koordinaciono tijelo informiše o svom radu Vladu Crne Gore najmanje jednom u tri mjeseca.

Shodno navedenom Vlada Crne Gore je, na sjednici od, 31. marta 2022. godine, donijela Odluku o obrazovanju Koordinacionog tijela za vršenje nadzora nad sprovođenjem Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine („Sl.list Crne Gore“ 36/22 od 06.04.2022. godine).

Zadaci Koordinacionog tijela su definisani članom 4 Odluke o obrazovanju Koordinacionog tijela za vršenje nadzora nad sprovođenjem Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine i obavezuje isto da:

- prati i koordinira aktivnosti i mjere koje preduzimaju nadležni organi i institucije u cilju sprovođenja Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine, odnosno radi ostvarivanja prava lica iz Ukrajine na smještaj, zdravstvenu zaštitu, osnovno i srednje obrazovanje, informacije o pravima i obavezama, rad, spajanje porodice, isprave i pravo na podnošenje zahtjeva za međunarodnu zaštitu;
- saraduje sa međunarodnim organizacijama koje se bave pravima izbjeglica i migranata i Crvenim krstom Crne Gore;
- preduzima aktivnosti radi revidiranja Plana djelovanja u slučaju mogućeg priliva izbjeglica i migranata i
- preduzima i druge aktivnosti od značaja za sprovođenje Odluke.

Shodno definisanoj zakonskoj obavezi da informiše Vladu Crne Gore o svom radu Koordinaciono tijelo je do sada sačinilo izvještaj o radu za 2022. godinu koji je usvojen Zaključcima Vlade Crne Gore broj 07-8197/2 od 12. januara 2023. godine, nakon čega je usledio izvještaj o radu iz marta 2023. godine koji je uvojen Zaključcima Vlade Crne Gore broj 07-040/23-1561/2 od 13.aprila 2023. godine, izvještaj o radu iz jula 2023. godine koji je usvojen Zaključcima Vlade Crne Gore broj 07-077/23-3481/2 od 3. avgusta 2023. godine. Obaveza izvještavanja Vlade Crne Gore potvrđena je i Zaključcima Vlade Crne Gore broj 07-078-23/905/2 od 7. marta 2023. godine, sa sjednice od 07. marta 2023. godine, na kojoj je Vlada donijela Odluku o izmjenama Odluke o obrazovanju Koordinacionog tijela za vršenje nadzora nad sprovođenjem Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine i kojim se Koordinaciono tijelo zadužuje da, nakon donošenja navedene odluke, preduzme

potrebne aktivnosti u cilju nesmetanog obezbjeđivanja ostvarivanja prava lica iz Ukrajine, u skladu sa članom 96 Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca („Službeni list CG“, broj 2/17 i 3/19), kao i da o preduzetim aktivnostima, jednom kvartalno, informiše Vladu.

Imajući u vidu prethodno navedene zakonske obaveze i tačku 2 poslednjeg Zaključka Vlade Crne Gore broj 07-077/23-3481/2 od 3. avgusta 2023. godine, u kojoj se navodi da se Koordinaciono tijelo zadužuje da nastavi nadzor nad sprovođenjem Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine, sačinjen je predmetni izvještaj.

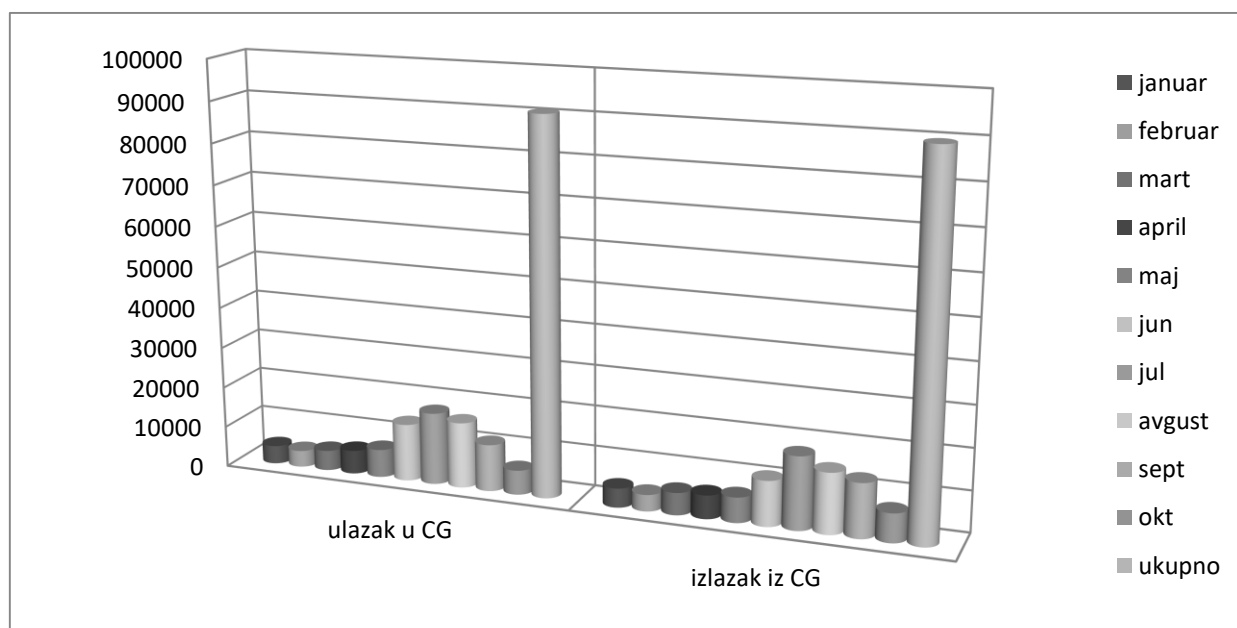
II Preduzete aktivnosti Koordinacionog tijela za period avgust - oktobar 2023. godine

Koordinaciono tijelo je, u proteklom periodu, vršilo nadzor nad sprovođenjem Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine, posebno prateći priliv lica iz Ukrajine u Crnu Goru, usljed ukrajinske krize i ostvarivanje prava lica iz Ukrajine pod privremenom zaštitom u Crnoj Gori, sa akcentom na oblast zdravstvene zaštite, obrazovanja i rada, o čemu su prikupljeni statistički podaci koji su sastavni dio ovog izvještaja.

Koordinaciono tijelo je, u prethodnom periodu, vršeci nadzor nad sprovođenjem Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine, prikupilo podatke sa terena i izvršilo analizu istih, polazeći od zakonski utvrđenog obima prava, te konstatovalo stepen ostvarenosti istih.

Praćenjem statistike ostvarenih ulazaka i izlazaka u Crnu Goru, odnosno iz Crne Gore državljana Ukrajine, u periodu od 01. januara do 31. oktobra 2023. godine, registrovan je najveći priliv lica iz Ukrajine, tokom ljetnjih mjeseci.. U okviru ukupnog broja ulazaka i izlazaka državljana Ukrajine, u posmatranom periodu, broj ulazaka u odnosu na broj izlazaka je veći za 1.186. (Slika broj 1).

Državljeni Ukrajine –januar-oktobar 2023											
MJESEC	Jan.	Febr.	mart	april	maj	jun	jul	Avg.	Sept.	Okt.	UKUPNO
Ulaz	4.449	4.029	4.903	5.750	6.829	13.981	17.587	16.022	11.425	5.959	90.894
Izlaz	4.682	4.027	5.421	5.728	6.142	11.025	17.708	14.724	13.209	7.042	89.708

Slika broj 1- Statistički podaci-broj ulazaka i izlazaka iz Crne Gore državljana Ukrajine u periodu januar-oktobar 2023. godine

Pravo na boravak

Pravo na boravak stranaca pod privremenom zaštitom definisano je članom 97 Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca. Navedenim članom je propisano da stranac pod privremenom zaštitom ima pravo na boravak u Crnoj Gori za vrijeme trajanja privremene zaštite. Boravak u Crnoj Gori, po osnovu privremene zaštite, od početka ukrajinske krize, odnosno od stupanju na snagu Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine 11. marta 2022. godine, lica iz Ukrajine ostvaruju dobijanjem isprave kojom se priznaje status stranca pod privremenom zaštitom. Od početka elektronskog zaprimanja zahtjeva za odobrenje privremene zaštite - 14. marta 2022. godine do 01. decembra 2023. godine Ministarstvo unutrašnjih poslova izdalo je 9.752 isprave za strance pod privremenom zaštitom.

Pravo na primjeren smještaj, neophodnu pomoć i osnovna sredstva za život

U cilju ispunjavanja zakonske obaveze propisane članom 96 stav 1 tačka 2 Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca kojim je definisano da stranac pod privremenom zaštitom ima pravo na primjeren smještaj, neophodnu pomoć i osnovna sredstva za život, a što je bliže određeno članom 98 istog zakona, Vlada Crne Gore donijela je zaključke broj 04-1910/2 od 31.marta 2022. godine, kojim je odobreno preusmjeravanje novčanih sredstava sa potrošačke jedinice tadašnjeg Ministarstva finansija na potrošačku jedinicu Ministarstvo unutrašnjih poslova i koji obavezuju Ministarstvo unutrašnjih poslova da nakon odobrenja preusmjeravanja sredstava, u hitnoj proceduri obezbijedi potrebne smještajne kapacitete za primjeren smještaj stranaca pod privremenom zaštitom. Zaključeni su ugovori o javnim nabavkama i to: Ugovor o javnoj nabavci 01 broj 426/22-34464/1 od 07.10.2022. godine, zaključen između Ministarstva unutrašnjih poslova i izvršioca „SATO“ d.o.o Bar, čiji je predmet nabavka smještajnih kapaciteta za primjeren smještaj stranaca pod privremenom zaštitom u hotelu „Sato“ u Sutomoru-Baru i Ugovor o javnoj nabavci 01 broj 426/22-34463/1 od 07.10.2022. godine, zaključen između Ministarstva unutrašnjih poslova i izvršioca usluga „Društvo za proizvodnju, informatiku, trgovinu i usluge „COMP-COMERC“ D.O.O. Nikšić, čiji je predmet nabavka smještajnih kapaciteta za primjeren smještaj stranaca pod privremenom zaštitom u hotelu „Onogošt“ u Nikšiću. Navedeni ugovori su bili zaključeni sa rokom važnosti do 10.marta 2023. godine.

Nakon što je bilo izvjesno produženje privremene zaštite i poslije 10. marta 2023. godine, na upit Ministarstva unutrašnjih poslova, Ministarstvo finansija se izjasnilo mišljenjem broj 01-426/23-1789/2 od 25.04.2023. godine da Zaključci Vlade Crne Gore broj 04-1910/2 od 31.marta 2022. godine predstavljaju akt koji je na snazi, s tim što je trebalo izmijeniti tačku 1 predmetnih zaključaka Vlade Crne Gore, usljed izmjena uslovljenih Zakonom o budžetu Crne Gore za 2023. godinu, kojim je utvrđena programska struktura pomenutih ministarstava, što je uslovlilo da Vlada Crne Gore donese Zaključak broj 07-011/23-322/2 od 02. februara 2023. godine.

Shodno donešenom zaključku Vlade Crne Gore i prethodno pribavljenom mišljenju Ministarstva finansija, Ministarstvo unutrašnjih poslova je ponovo sprovelo postupak javnih nabavki i zaključilo ugovore o javnim nabavkama sa izvršiocima usluga smještaja.

Zaključen je Ugovor o javnoj nabavci sa ranijim izvršiocom usluga smještaja za lica pod privremenom zaštitom „SATO“ D.O.O.sa sjedištem u Baru, 01 broj 426/23-13283/1 od 7.3.2023. godine i Ugovor o javnoj nabavci sa izvršiocom usluga smještaja „MM SYSTEMS“ D.O.O sa sjedištem u Beranama, 01 broj 426/23-13282/1 od 7.3.2023. godine. Predmetni ugovori su zaključeni na period od 11.03.2023. godine do 11.03.2024. godine.

Smještajni kapaciteti koje je obezbjedilo Ministarstvo unutrašnjih poslova nalaze se u naseljenom mjestu, gdje je dostupan javni prevoz, zdravstvene ustanove na primarnom i sekundarnom nivou (dom zdravlja i opšta bolnica) i javne obrazovne ustanove za osnovno i srednje obrazovanje, smještenim licima se obezbjeđuju tri obroka, od kojih jedan topli, za djecu i četvrti obrok - užina, usluge održavanja higijene i usluge vešeraja, za djecu školskog uzrasta obezbjeđene su i adekvatne prostorije za učenje, koje imaju dostupan WI-FI, kako bi

djeca iz Ukrajine koja prate nastavu na maternjem - ukrajinskom jeziku, mogla da prate online nastavu.

Od prvog priliva lica iz Ukrajine u Crnu Goru koja su zbog posljedica ukrajinske krize, zatražila privremenu zaštitu u Crnoj Gori, smještaj i osnovna sredstva za život zatražilo je 155 lica, od kojih je 27 lica bilo smješteno u smještajnim kapacitetima Centra za prihvatanje stranaca koji traže međunarodnu zaštitu u Spuzi u sklopu Direkcije za prihvatanje stranaca koji traže međunarodnu zaštitu, dok je za 128 lica obezbjeđen smještaj u kapacitetima koje je Ministarstvo unutrašnjih poslova obezbjedilo kroz javne nabavke zaključenjem ugovora o javnim nabavkama sa izvršiocima usluga smještaja.

Trenutno se u smještajnim kapacitetima hotela „Sato“ u Sutomoru-Bar nalazi 94 lica iz Ukrajine pod privremenom zaštitom u Crnoj Gori, dok je u hotelu „Il Sole“ u Beranama trenutno smješteno 6 lica iz Ukrajine pod privremenom zaštitom.

Pravo na zdravstvenu zaštitu

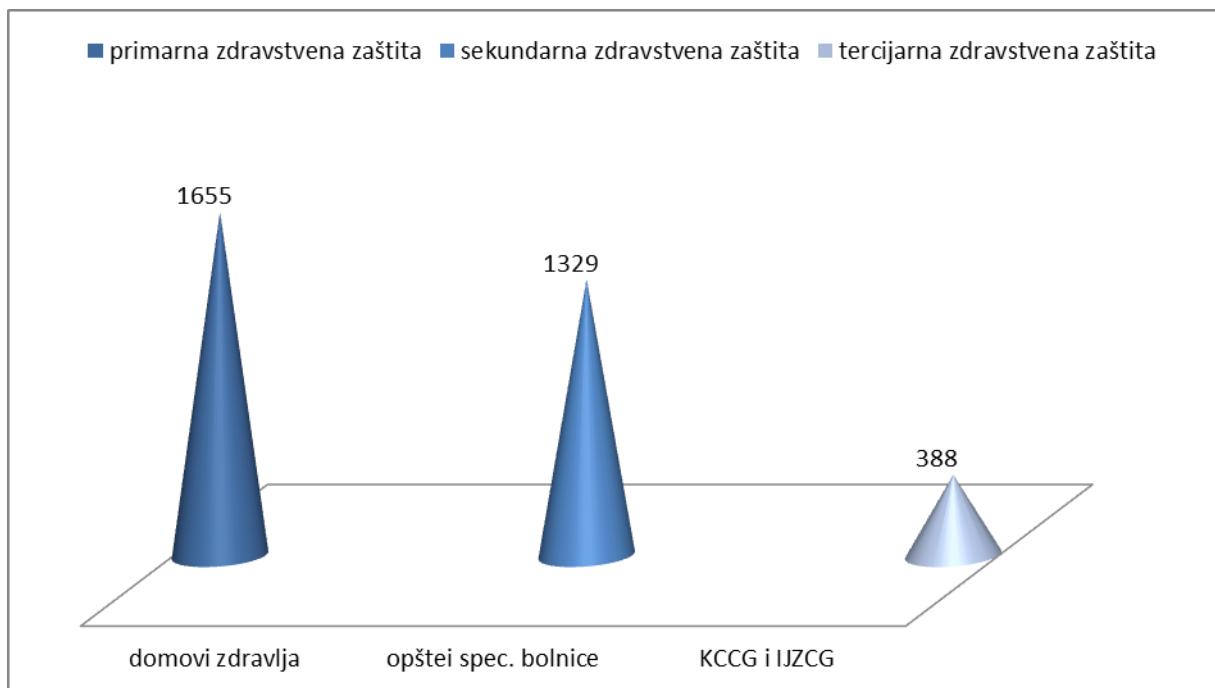
Zakonom o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca članom 99 Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca definisano je pravo na zdravstvenu zaštitu stranaca pod privremenom zaštitom kojim je definisano da zdravstvena zaštita stranca pod privremenom zaštitom obuhvata hitnu medicinsku pomoć, neophodno liječenje bolesti i ozbiljnih mentalnih poremećaja (dijagnostika, liječenje na svim nivoima zdravstvene zaštite u Crnoj Gori i lijekove sa liste lijekova koji se propisuju i izdaju na teret sredstava Fonda za zdravstveno osiguranje. Shodno podacima Ministarstva zdravlja o zdravstvenim uslugama pruženim na primarnom, sekundarnom i tercijarnom nivou licima iz Ukrajine pod privremenom zaštitom u Crnoj Gori, u 2022. godini, ukupan broj zdravstvenih usluga pruženih na primarnom nivou je 1.883, ukupan broj zdravstvenih usluga na sekundarnom nivou zdravstvene zaštite je 2.048 i ukupan broj zdravstvenih usluga pruženih na tercijarnom nivou 2.759, tako da ukupan broj zdravstvenih usluga koje je Ministarstvo zdravlja Crne Gore pružilo licima iz Ukrajine pod privremenom zaštitom u 2022. godini je 6.973 zdravstvene usuge.

U prvom kvartalu 2023. godine, licima iz Ukrajine pod privremenom zaštitom pružene su 823 zdravstvene usluge na primarnom nivou zdravstvene zaštite, 824 zdravstvene usluge na sekundarnom nivou i 221 zdravstvena usluga na tercijarnom nivou.

Shodno podacima Ministarstva zdravlja, u periodu mart - septembar 2023. godine **na primarnom nivou** zdravstvene zaštite licima iz Ukrajine pod privremenom zaštitom pruženo je 1.558 zdravstvenih usluga.

Na sekundarnom nivou zdravstvene zaštite licima iz Ukrajine pod privremenom zaštitom, u periodu mart - septembar 2023. godine pruženo je 1.329 zdravstvenih usluga.

Na tercijarnom nivou zdravstvene zaštite licima iz Ukrajine pod privremenom zaštitom, u periodu mart - septembar 2023. godine pruženo je 388 zdravstvenih usluga. (Slika broj 2)

Slika broj 2. – Zdravstvena zaštita koju su pružili domovi zdravlja-primarni nivo, opšte i specijalne bolnice –sekundarni nivo i KCCG i IJZCG –tercijarni nivo-poslednji izvještajni period

Pravo na osnovno i srednje obrazovanje

U tekućoj školskoj godini, pravo na obrazovanje ostvarilo je 162 djece iz Ukrajine pod privremenom zaštitom, od čega u osnovnoškolskom obrazovanju 142 djece i 20 djece u srednješkolskom obrazovanju, što ukazuje da je nizak procenat upisane djece u osnovne i srednje škole što implicira da najveći broj djece (90 %) školskog uzrasta nastavu prati online, po ukrajinskom obrazovnom sistemu. Ministarstvo prosvjete, upravo iz tog razloga, u saradnji sa kancelarijom UNICEF-a i Ambasdom Ukrajine u Crnoj Gori, realizuje Program „Podrška uključivanja djece iz Ukrajine u obrazovni sistem Crne Gore“.

Članovi Koordinacionog tijela su konstatovali da usljed nepoznavanja kvaliteta obrazovanja crnogorskog obrazovnog sistema od strane roditelja djece iz Ukrajine, pretpostavki da će se rat ubrzo završiti i da će se vratiti u Ukrajinu, teškoća za djecu osnovnoškolskog i srednješkolskog uzrasta da prate online nastavu po ukrajinskom školskom programu i pohađaju uporedo nastavu na crnogorskom jeziku, izostao je bolji odziv upisa djece iz Ukrajine pod privremenom zaštitom u crnogorske škole, te se zaključilo da treba, raditi na podizanju svijesti roditelja i pomenute kategorije djece, o značaju redovnog pohađanja nastave, posebno uzimajući u obzir da je osnovnoškolsko obrazovanje obavezno, kao i o značaju društvene integracije djece iz Ukrajine pod privremenom zaštitom u Crnoj Gori.

Broj upisane djece po opštinama: opština Bar -u osnovne škole upisano - 50, u srednje škole -9, opština Berane- u osnovnu školu upisano -1, u srednju školu nije bilo upisane djece, opština Budva -u osnovne škole upisano– 30, a u srednje škole -4, Glavni grad Podgorica - u osnovne škole upisano -20, u srednju školu -1, opština Tivat - u osnovne škole upisano - 12, u srednju školu -1, opština Herceg Novi u osnovne škole upisano -14, u srednju školu -1, opština Kotor - u osnovne škole upisano – 12, u srednje škole -2, opština Ulcinj - u osnovne škole upisano -3, u srednju školu nije bilo upisane djece, Prijestonica Cetinje u osnovnu školu nije bilo upisane djece, dok je u srednju školu upisano 1 dijete i opština Žabljak u osnovnu školu nije bilo upisane djece, dok je u srednju školu upisano 1 dijete. (Slika broj 3)

Opština	Ustanova	Broj djece
Bar	JU Osnovna škola "Anto Đedović"	11
Bar	JU Osnovna škola "Blažo Jokov Orlandić"	4
Bar	JU Osnovna škola "Jugoslavija"	15
Bar	JU Osnovna škola "Kekec"	11
Bar	JU Osnovna škola "Meksiko"	8
Bar	JU Osnovna škola "Srbija"	1
Berane	JU Osnovna škola "Vuk Karadžić"	1
Budva	JU Druga osnovna škola	20
Budva	JU Osnovna škola "Mirko Srzentić"	2
Budva	JU Osnovna škola "Stefan Mitrov Ljubiša"	8
Herceg Novi	JU Osnovna škola "Dašo Pavičić"	4
Herceg Novi	JU Osnovna škola "Milan Vuković"	3
Herceg Novi	JU Osnovna škola "Orjenski bataljon"	7
Kotor	JU Osnovna škola "Narodni heroj Savo Ilić"	5
Kotor	JU Osnovna škola "Nikola Đurković"	4
Kotor	JU Osnovna škola "Njegoš"	3
Podgorica	JU Osnovna škola "Branko Božović"	1
Podgorica	JU Osnovna škola "Maksim Gorki"	5
Podgorica	JU Osnovna škola "Novka Ubović"	3
Podgorica	JU Osnovna škola "Pavle Rovinski"	4
Podgorica	JU Osnovna škola "Vuk Karadžić"	5
Podgorica	JU Osnovna škola "Štampar Makarije"	2
Tivat	JU Osnovna škola "Drago Milović"	12
Ulcinj	JU Osnovna škola "Boško Strugar"	3
Bar	JU Gimnazija "Niko Rolović"	2
Bar	JU Srednja ekonomsko-ugostiteljska škola	4
Bar	JU Srednja stručna škola	3
Budva	JU Srednja mješovita škola "Danilo Kiš"	4
Cetinje	JU Srednja likovna škola "Petar Lubarda"	1
Herceg Novi	JU Srednja mješovita škola "Ivan Goran Kovačić"	1
Kotor	JU Gimnazija	1
Kotor	JU Srednja pomorska škola	1
Podgorica	JU Srednja građevinsko-geodetska škola "Inž. Marko Radević"	1
Tivat	JU Srednja mješovita škola "Mladost"	1
Žabljak	JU Srednja mješovita škola "17. septembar"	1

Slika broj 3. Statistički podaci o djeci iz Ukrajine upisanoj u osnovne i srednje škole u Crnoj Gori, u školskoj 2023/2024 godini - tabelarni prikaz

-Informisanje javnosti i lica iz Ukrajine (privremena zaštita)

Tokom izvještajnog perioda Kabinet ministra unutrašnjih poslova, čija je predstavnicom članica Koordinacionog tijela, objavljivao je na sedmičnom nivou saopštenja za javnost sa statističkim podacima o ulascima i izlascima ukrajinskih državljana u Crnu Goru, odnosno iz Crne Gore, kao i o broju podnijetih zahtjeva za odobrenje privremene zaštite licima iz Ukrajine, odobrenih zahtjeva za dobijanje statusa stranca pod privremenom zaštitom u Crnoj Gori i drugim značajnim podacima, u komunikaciji sa nadležnim službama institucija koje imaju predstavnika u Koordinacionom tijelu kako bi javnost u kontinuitetu bila obavještena o svemu što je u sprezi sa privremenom zaštitom lica iz Ukrajine u Crnoj Gori.

Kabinet ministra unutrašnjih poslova, u saradnji sa ostalim nadležnim organizacionim jedinicama Uprave policije i Ministarstva unutrašnjih poslova pripremao je odgovore na pitanja medija vezano za privremenu zaštitu, organizovao gostovanja u medijima predstavnika Ministarstva unutrašnjih poslova, shodno interesovanju medija, na temu privremene zaštite lica iz Ukrajine.

Ministarstvo unutrašnjih poslova kreiralo je na zvaničnoj web stranici, podstranicu koja sadrži informativni materijal za lica iz Ukrajine kojima je odobrena privremena zaštita u Crnoj Gori i ista se redovno ažurira sa novim podacima.

Takođe licima iz Ukrajine se prilikom podnošenja zahtjeva za odobrenje privremene zaštite, pružaju informacije šta sve podrazumijeva institut privremena zaštita, koja su prava koja su im zagarantovana zakonom, kao i koje su njihove zakonske obaveze. Pored informacija koja ova lica dobijaju na licu mjesta od službenika Direkcije za integraciju stranaca sa odobrenom međunarodnom zaštitom i reintegraciju povratnika po readmisiji i službenika područnih jedinica i filijala za upravne poslove, državljanstvo i strance, korisne informacije ova lica dobijaju i od Ambasade Ukrajine u Crnoj Gori koja ima i svoje krizne štabove u Crnoj Gori, zatim od predstavništva UNHCR i IOM u Crnoj Gori, Crvenog krsta Crne Gore i NVF-nevladina fondacija „Građanska alijansa“.

Pravo na rad

Stranci kojima je odobrena privremena zaštita u Crnoj Gori mogu raditi u Crnoj Gori bez dozvole za boravak i rad ili potvrde o prijavi rada u smislu zakona kojim se uređuje boravak stranaca. Oni imaju slobodan pristup tržištu rada Crne Gore. Strancu kojem je odobrena privremena zaštita nadležni organ lokalne uprave izdaje radnu knjižicu, koju zaposleni stranac predaje poslodavcu na dan početka rada. Poslodavac koji zaposli stranca kojem je odobrena privremena zaštita dužan je da ga prijavi na obavezno socijalno osiguranje, u skladu sa zakonom, sa danom stupanja na rad, i da prijavu preda nadležnom organu u roku od osam dana od dana stupanja na rad. Takođe, poslodavac koji zapošljava stranca sa odobrenom privremenom zaštitom dužan je da u roku od osam dana od dana zasnivanja radnog odnosa ili početka rada stranca, odnosno prestanka rada stranca obavijesti Ministarstvo unutrašnjih poslova. Koordinaciono tijelo je omogućilo razmjenu podataka između Ministarstva unutrašnjih poslova i Uprave prihoda i carina kojoj se za potrebe praćenja podataka o licima iz Ukrajine koja u Crnoj Gori imaju status stranca pod privremenom zaštitom, a koja ostvaruju pravo na rad, dostavljaju određeni podaci radi uparivanja sa podacima o zaposlenima iz Centralnog registra obveznika i osiguranika, a nakon toga podaci o zaposlenim licima iz Ukrajine pod **privremenom zaštitom** u Crnoj Gori, dostavljaju se Zavodu za zapošljavanje Crne Gore, radi vršenja analize i dostavljanja rezultata iste Ministarstvu rada i socijalnog staranja, koje bi povratno obavještavalo Ministarstvo unutrašnjih poslova kao krajnjeg korisnika podataka o zaposlenim licima iz Ukrajine u Crnoj Gori.

Broj lica iz Ukrajine pod privremenom zaštitom u Crnoj Gori koji je, u periodu od 14. marta 2022. godine do 10. oktobra 2023. godine, ostvario pravo na rad je 474 koliko je registrovano u Centralnom registru obveznika i osiguranika Uprave prihoda i carina, dok trenutno 241 lice

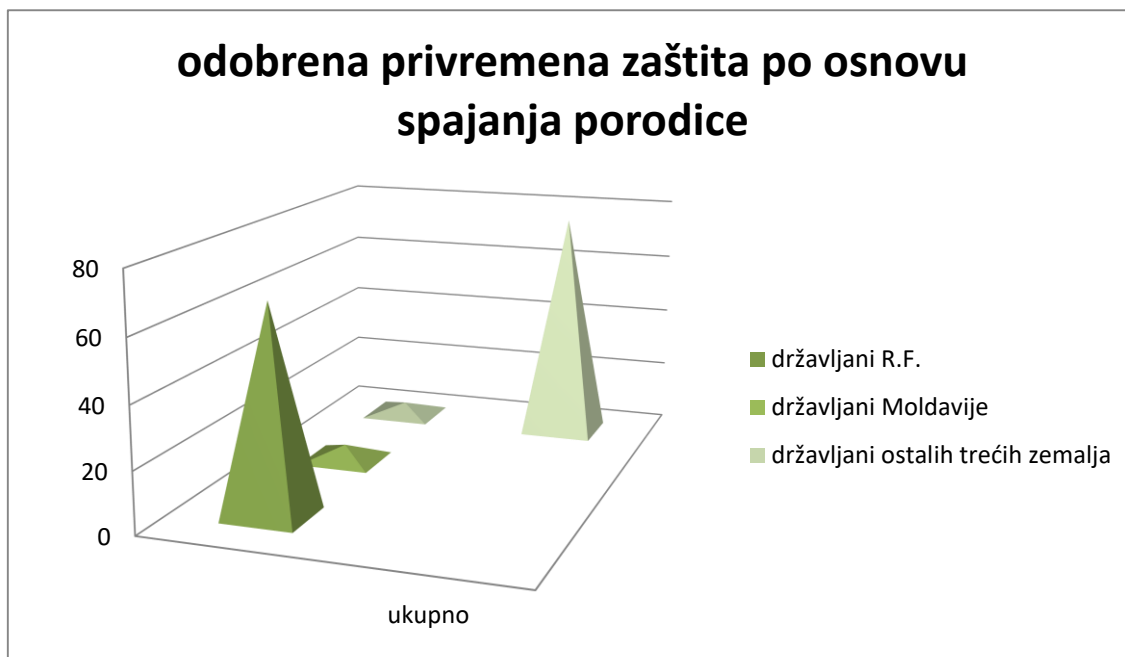
iz Ukrajine pod privremenom zaštitom ostvaruje pravo na rad kod jednog poslodavca, dva lica su zapošljena kod dva poslodavca.

Pravo na spajanje porodice

U toku 2022. godine, shodno članu 103 Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca, a u vezi člana 7 istog zakona, odobrena je privremena zaštita po osnovu spajanja porodice za 13 lica državljana trećih zemalja, od kojih za 12 lica državljana Ruske Federacije i za 1 lice koje je državljanin Moldavije, čiji su članovi porodice državljanin Ukrajine sa odobrenom privremenom zaštitom u Crnoj Gori. Prvo odobrenje privremene zaštite po osnovu spajanja porodice ostvareno je u avgustu 2022. godine kada su odobrena 2 takva zahtjeva, zatim u septembru i u oktobru takođe po 2, u novembru 1 zahtjev i u decembru 6 zahtjeva.

Od 01. januara do 31. oktobra 2023. godine, po istom zakonskom osnovu, odobrena je privremena zaštita za 76 lica državljana trećih zemalja, od kojih su 67 lica državljanin Ruske Federacije, 5 lica državljanin Moldavije, 1 lice državljanin Kazahstana, 1 lice državljanin Indije, 1 lice državljanin Bjelorusije i 1 lice državljanin Čilea.

Ukupan broj lica kojima je odobrena privremena zaštita po osnovu spajanja sa članovima porodice koji su ostvarili prethodno status stranca pod privremenom zaštitom u Crnoj Gori, od početka ukrajinske krize, tačnije od stupanja na snagu Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine 11.03.2022. godine do 31. oktobra 2023. godine je 89 lica. (Slika broj 4).

Slika broj 4. Odobrena privremena zaštita državljanima trećih zemalja po osnovu spajanja porodice

Članovi Koordinacionog tijela su pratili statistiku koja se odnosi na zahtjeve za odobrenje privremene zaštite po osnovu spajanja porodice, bilo da se radi o zahtjevima ovoga tipa koji se podnose direktno u područnim jedinicama i filjalama za upravne poslove, državljanstvo i strance, ili zahtjevima podnijetim posredstvom nevladine fondacije "Građanska alijansa" koja pruža besplatnu pravnu pomoć licima iz Ukrajine koja apliciraju za privremenu zaštitu u Crnoj Gori.

Pravo na ispravu

Shodno članu 104 Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca, strancu pod privremenom zaštitom izdaje se isprava koja se smatra dozvolom boravka u Crnoj Gori, na vrijeme od godinu i može se produžavati u skladu sa članom 93 stav stav 2 i 3 istog zakona, na šest mjeseci, a najduže do jedne godine, i izuzetno na osnovu odluke Savjeta Evropske unije nakon gore navedenih rokova najduže za još jednu godinu.

Koordinaciono tijelo je zaključilo da su sva lica koja su imala odobrenu privremenu zaštitu u 2022. godini i koja je trajala do 10. marta 2023. godine, imala mogućnost da postojeću ispravu stranca pod privremenom zaštitom, neposredno nakon stupanja na snagu Odluke o izmjeni i dopunama Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine („Službeni list CG“, broj 19/23 od 20.2.2023. godine), u roku od jednog dana, zamjene novom, u mjesno nadležnim područnim jedinicama i filijalama za upravne poslove, državljanstvo i strance. Lica koja po prvi put predaju zahtjev za odobrenje privremene zaštite dobijaju ispravu kroz redovno sprovođenje postupka odobravanja privremene zaštite. Rok važnosti isprave koja se odnosi na produženje, kao i isprave kojom se prvi put odobrava privremena zaštita je do 11. marta 2024. godine.

Pravo na međunarodnu zaštitu

Stranac pod privremenom zaštitom, u skladu sa članom 105 Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca, može da podnese zahtjev za međunarodnu zaštitu.

Koordinaciono tijelo je konstatovalo da do sada nije bilo zahtjeva za međunarodnu zaštitu podnešenih od strane lica iz Ukrajine pod privremenom zaštitom u Crnoj Gori.

Aktivnosti Crvenog krsta Crne Gore kao podrška izbjeglicama iz Ukrajine u 2023. godini

Opšti cilj Crvenog krsta Crne Gore je da u što većoj mjeri unaprijedi kvalitet života lica iz Ukrajine po privremenom zaštitom u Crnoj Gori.

Zahvaljujući kontinuiranoj podršci dugogodišnjih partnera sa nacionalnog i međunarodnog nivoa, među kojima su najznačajniji Međunarodna federacija društava Crvenog krsta i Crvenog polumjeseca, partnerska nacionalna društva, UNHCR, UNICEF i drugi, Crveni krst Crne Gore je obezbijedio dio sredstva koja su neophodna za djelimičan odgovor na najhitnije potrebe izbjeglica iz Ukrajine.

S obzirom na rastuće potrebe izbjeglica, Crveni krst Crne Gore još uvijek pokušava da obezbijedi dodatna sredstva kako bi realizovao planom predviđene aktivnosti.

Crveni krst Crne Gore je do sada realizovao sledeće aktivnosti:

-Program finansijske podrške za izbjeglice iz Ukrajine koji posjeduju privremenu zaštitu ili dokaz da su podnijeli zahtjev za privremenu zaštitu u toku septembra 2023. godine. Program se sprovodio putem aplikacije za samoregistraciju, ACCESS RC, koju je razvila Međunarodna federacija društava Crvenog krsta i Crvenog polumjeseca.

- Individualne i grupne radionice za unaprijeđenje mentalnog zdravlja i pružanje psiho-socijalne i psihološke podrške za odrasle i djecu;

- Medicinske asistencije - transport, prevođenje prilikom pregleda; zakazivanje, transport, prevođenje prilikom pregleda kod ljekara specijalista;

- Pružena je podrška obrazovnom procesu kroz podjelu finansijske podrške za djecu školskog uzrasta, časove jezika za djecu i odrasle.

Call centar Crvenog krsta Crne Gore u kontinuitetu pruža neophodne informacije o pravima i obavezama izbjeglicama iz Ukrajine na tri jezika, korisnici su informisani o programu za uspostavljanje porodičnih veza (RFL) i poboljšana je integracija lica iz Ukrajine, kroz različite aktivnosti – izleti, edukacije, prisustvo kulturnim događajima, povezivanje sa lokalnom zajednicom. Postignuti rezultati ukazuju da je broj lica iz Ukrajine koja su obuhvaćena direktnom podrškom Crvenog krsta u toku izvještajnog perioda 1.841 dok je broj onih koji su obuhvaćeni informativnim aktivnostima mnogo veći. Nadalje, posredstvom Međunarodne federacije društava Crvenog krsta i Crvenog polumjeseca, Crveni krst Crne Gore u okviru programa finansijske podrške podijelio je novčana sredstva za 1. 337 lica, od ukupno 1. 389 lica koja su aplicirala za program, što iznosi 96%. Iznos koji je opredijeljen po osobi je 120.00 eura, a što ukupno iznosi 160,440.00 eura.

- U toku izvještajnog perioda održano je 40 grupnih radionica za mentalno zdravlje, psihosocijalnu i psihološku podršku za odrasle i djecu u kolektivnom centru i prostorijama Crvenog krsta. Pored grupnih radionica Crveni krst Crne Gore pruža i individualnu podršku korisnicima kojima je ovaj vid pomoći potreban.

- Za 129 osoba pružene su 223 različite asistencije.

Od ukupnog broja pruženih asistencija 123 asistencije odnose se na poziv upućen medicinskim ustanovama radi zakazivanja ljekarskih pregleda, pružanje podrške tokom pregleda, podrška prevodioca prilikom pregleda, nabavka lijekova, prevoz korisnika do zdravstvenih institucija, posredovanje prilikom komunikacije sa zaposlenima u zdravstvenom sistemu), 47 psiholoških (psihološke seanse, zakazivanje pregleda i asistencija prilikom pregleda kod psihijatra) i 53 psihosocijalne asistencije (kućne posjete korisnicima, pružanje traženih informacija korisnicima, posredovanje u komunikaciji između korisnika i državnih/nevladinih institucija, podrška pri zapošljavanju, upis djece u obrazovne ustanove, organizovanje radionica za djecu, podrška prevodioca).

- CKCG uz finansijsku podršku UNHCR obezbjeđuje nabavku svih propisanih lijekova koji se ne nalaze na pozitivnoj listi FZOCCG. Za nabavku lijekova od 01.08.- 19.10.2023.god. utrošeno je 3.320 eura.

- U organizaciji CKCG:

-održano je 111 časova crnogorskog jezika i edukativnih kreativnih radionica za djecu i odrasle u kolektivnom centru i prostorijama Crvenog krsta;

- Distribuirana je jedna tona humanitarne pomoći (paketi hrane i higijene).

- Organizovane su 3 radionice za 20 korisnika za prikupljanje informacija o potencijalnim kvalifikacijama i interesovanjima za zapošljavanje.

- Organizovano je 5 radionica na temu Promocije humanitarnih vrijednosti kroz širenje informacija o međunarodnoj zaštiti migranata i privremenoj zaštiti za 72 učesnika.

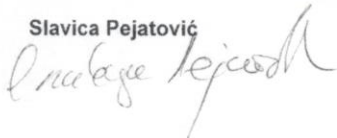
-Organizovano je 8 info sesija za 66 korisnika za informisanje o mogućnosti dobijanja vize za Britaniju, kroz projekat Crvenog krsta Britanije.

Punu podršku u sprovođenju Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine pružaju i međunarodne organizacije UNHCR i IOM, u skladu sa svojim mandatom u Crnoj Gori i iste imaju svoje predstavnike u članstvu Koordinacionog tijela.

Izveštaj sačinila:

Sekretarka Koordinacionog tijela

Slavica Pejatović

Izveštaj odobrio:

GENERALNI DIREKTOR

Predsjednik Koordinacionog tijela

Radovan Popović

